

Vaccination mod COVID-19

3. januar 2021

Hvorfor blive vaccineret?

COVID-19 er en ny virus hos mennesker. Derfor har vi ikke immunitet, der kan beskytte os imod at blive smittet og syge. Og derfor kan sygdommen sprede sig som en epidemi.

Det er kun en meget lille andel af den grønlandske befolkning, der har haft COVID-19, og vi ved ikke med sikkerhed, om dem, der har været smittede, er fuldt beskyttede mod at blive smittet igen på et senere tidspunkt.

COVID-19 kan ramme alle. Nogle bliver alvorligt syge og kan dø af sygdommen.

Landslægeembedet anbefaler vaccination mod COVID-19, fordi den beskytter mod at blive smittet og syg af COVID-19.

Det er gratis at blive vaccineret, og det er frivilligt, om du vil tage imod tilbuddet.

Hvem får tilbudt vaccination?

Alle får tilbudt vaccination i takt med, at vi får godkendte vacciner til Grønland. Dog tilbyder vi ikke vaccination til børn under 16 år samt til gravide og ammende, fordi vaccinerne ikke er undersøgt til de grupper.

I starten, hvor vi kun får begrænsede mængder vaccine, vil vaccination blive tilbudt i en prioriteret rækkefølge, som fastlægges af Landslægeembedet ud fra sundhedsfaglige vurderinger. Når vi får flere vacciner, vil vi gradvist udvide tilbuddet.

Du vil få besked, når du kan blive vaccineret.

Vi vil løbende orientere i pressen, og på www.nun.gl om hvilke grupper der vaccineres, hvor og hvornår.

Hvilken vaccine bliver du tilbudt?

Den første godkendte vaccine mod COVID-19 hedder Comirnaty[®] og er udviklet af det tyske firma BioNTech i samarbejde med det amerikanske firma Pfizer.

Comirnaty[®] er en såkaldt RNA-vaccine. RNA er et naturligt forekommende signalstof i menneskekroppens celler, som koder for dannelsen af bestemte proteiner. RNA-vaccinerne virker ved at kode for proteiner, der ligner overfladen af COVID-19 virus, og derfor kan stimulere kroppens immunsystem til at lave beskyttelse mod, at man bliver smittet og syg. RNA-vaccinerne indeholder ikke virus, og indholdsstofferne i vaccinen bliver hurtigt nedbrudt i kroppen, efter de har virket.

Kan du selv vælge, hvilken vaccine du får?

I det gratis tilbud kan du ikke selv vælge, hvilken type vaccine du får. Det samme gælder i øvrigt også for børnevaccinationsprogrammet og andre gratis vaccinationsprogrammer i Grønland.

Indtil videre vil alle COVID-19 vacciner, der leveres til Grønland, blive distribueret i det gratis vaccinationstilbud, og det vil derfor heller ikke være muligt selv at købe vaccinen med recept.

Hvis du ikke tager imod tilbuddet, når du får muligheden for at blive vaccineret, så mister du ikke retten til at få en gratis vaccination på et senere tidspunkt. Landslægeembedet anbefaler dog, at du tager imod tilbuddet, når du får det.

Hvor effektiv er vaccinen?

Comirnaty[®] er undersøgt i meget store videnskabelige undersøgelser i form af lodtrækningsforsøg, hvor halvdelen af deltagerne fik vaccine og den anden halvdel fik en saltvandsindsprøjtning. Meget få af de vaccinerede fik COVID-19, mens ca. tyve gange flere af dem, der fik saltvand, fik COVID-19. Derfor siger vi, at Comirnaty[®] har en effekt på ca. 95 %.

Meget tyder på, at de fleste opnår noget beskyttelse allerede et par uger efter første stik, men den fulde effekt er først dokumenteret fra en uge efter andet stik.

Det er vigtigt at understrege, at der ikke er dokumenteret 100% beskyttelse mod COVID-19 ved vaccination. Så principielt kan man godt blive smittet og syg af COVID-19, selvom man er fuldt vaccineret, men det vil være sjældent, det sker.

Vi har endnu ikke dokumentation for, om beskyttelsen af vaccinen varer ved i mange år, eller om du evt. senere skal vaccineres igen for at bevare beskyttelsen.

Hvilke bivirkninger har vaccinen?

Alle vacciner har bivirkninger, og det gælder også for Comirnaty[®]. Generelt er der tale om milde og forbigående gener, og vi anser Comirnaty[®] for at være en meget sikker og veldokumenteret vaccine.

De fleste vil opleve smerter på indstiksstedet. Øvrige almindelige bivirkninger er træthed, hovedpine, muskel- og ledsmerter, kulderystelser, let temperatur- stigning samt rødme og hævelse på indstiksstedet. Generelt er der tale om tegn på, at kroppens immunsystem reagerer, som det skal på vaccinen. Hvis du oplever disse kendte og forbigående gener, behøver du ikke kontakte læge.

Du bør kontakte læge, hvis du oplever alvorlige symptomer, efter du er blevet vaccineret. Det kan f.eks. være allergiske symptomer som vejrtrækningsbesvær eller hududslæt. Lægen kan vurdere, om symptomerne kan skyldes vaccinen eller evt. andre forhold, og evt. igangsætte behandling

I sjældne tilfælde kan der ses svære allergiske reaktioner, som bl.a. kan skyldes allergi mod tilsætningsstofferne i vaccinen. Har du en kendt og svær allergi mod f.eks. lægemidler, bør du gøre den, der vaccinerer dig, opmærksom på dette før vaccinationen. I forbindelse med vaccinationer mod COVID-19 vil der altid være et beredskab til at håndtere sjældne allergiske reaktioner.

Hvordan foregår vaccinationen?

Du skal møde op på vaccinationsstedet så tæt på din tid som muligt og følge anvisningerne på stedet. Vaccinationerne foretages altid under lægeligt ansvar, men du vil møde forskellige sundhedspersoner.

Som regel gives vaccinen ind i musklen i overarmen. Der indsprøjtes 0,3 ml vaccine opløst i sterilt saltvand. Efter vaccinationen skal du vente i nærheden i 15 minutter, så sundhedspersonalet kan hjælpe dig, hvis du skulle få en allergisk reaktion.

Hvad skal du gøre, efter du er blevet vaccineret?

Selvom du er blevet vaccineret, skal du fortsat følge de generelle gode råd om smitteforebyggelse. Vaccinen er ikke 100% effektiv, og vi ved endnu ikke, om vaccination også forebygger, at den vaccinerede bærer virus og dermed kan smitte videre.

Vigtigt at vide om ny coronavirus/COVID-19

COVID-19 er navnet på den sygdom, som man kan udvikle, hvis man smittes med ny coronavirus.

Smitte

For at du bedst kan forebygge smittespredning, er det vigtigt at vide hvordan ny coronavirus smitter.

Kontaktsmitte

En smittet person kan overføre eget spyt/snot, der indeholder virus, til sine hænder, og herefter viderebringe smitte ved direkte kontakt til andre. En smittet person kan også ved host/nys, eller ved berøring med urene hænder, afsætte virus på overflader. Den næste person kan efter at have rørt ved samme overflade føre smitte til egne slimhinder via næse, øjne eller mund.

Dråbesmitte

En smittet person kan ved fx host eller nys sprede dråber, der indeholder virus. Dråber der på denne måde slynges ud i luften, kan ramme en anden person, og på den måde føres smitte til egne slimhinder via næse, øjne eller mund.

Symptomer

Symptomerne på COVID-19 er typisk:

Tør hoste

Feber

Vejrtrækningsbesvær

Ondt i halsen

Tab af smags- og lugtesans

Muskelsmerter

Generelle råd til forebyggelse af smittespredning

1. Gå i selvisolation hvis du har symptomer på COVID-19, er testet positiv eller er nær kontakt til en smittet.
2. Vask dine hænder tit eller brug håndsprit.
3. Host eller nys i dit ærme.
4. Undgå håndtryk, kindkys og kram.
5. Vær opmærksom på rengøring – både hjemme og på arbejdspladsen.
6. Hold afstand – og bed andre tage hensyn.

Kan du ikke overholde et af rådene, så vær ekstra påpasselig med at efterleve andre.